

26 בינואר, 2012

לכבוד

בעלי ומנהלי מלונות,

א.ג.נ.,

הנדון: חוק ותקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות – הנגשת המלונות

א. בהמשך לחוזרים ששלחנו לכם בעבר בנדון וליום העיון שערכנו לאחרונה, ברצוננו לעדכנכם, כי תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים) פורסמו ברשומות ביום 22.12.11 (ק"ת: 7062). המשמעות הינה שחובה עפ"י חוק, להנגיש את כל המבנים הציבוריים הקיימים לאנשים עם מוגבלות.

המלונות בישראל נכנסים להגדרה המופיעה בחוק למקום ציבורי ועל כן צריכים לעמוד בדרישות החוק והתקנות המותקנות מכוחו (**ראו לוח זמנים בנייר המצ"ב**).

ב. קובץ תקנות נוסף, הרלוונטי מבחינת המלונות, מתייחס להתאמת נגישות לשירות. הדיון בתקנות אלו, בוועדה העבודה והרווחה של הכנסת, נמצא בשלבים מתקדמים ויש להניח שגם הן תפורסמה בקרוב.

ג. עותק של: "חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח – 1988" ושל "תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים) התשע"ב-2011, ניתן למצוא באתר האינטרנט של ההתאחדות: www.israelhotels.org.il ובאתר האינטרנט של נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות: <http://www.justice.gov.il/mojheb/NetzivutNew>

ד. מצ"ב חומר רקע בנושא החוק והתקנות.

בכבוד רב,

פנינה בן-דוד
המחלקה הכלכלית

העתק: נשיאות ההתאחדות

ראובן אלקס, יו"ר ועדת כלכלה
שמואל צוראל, מנכ"ל
רומי גורודיסקי, סמנכ"ל

חוק ותקנות שוויון זכויות

לאנשים עם מוגבלות

הנקודות המועלות להלן הן תיאור כללי של חלק מהדרישות הקיימות בחוק ובתקנות. האמור בחוזר זה אינו מחליף את הוראות החוק, אשר הן הקובעות, ובכל סתירה בין חוזר זה לחוק – הוראות החוק הן הקובעות.

1. חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

- בשנת 1998 עבר בכנסת חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח – 1998.
- החוק מגדיר את זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות ואת מחויבותה של מדינת ישראל לזכויות אלה.
- מכוח החוק הוקמה בשנת 2000 נציבות שוויון לאנשים עם מוגבלות המופקדת על יישום החוק ועל קידום השתלבותם של אנשים עם מוגבלות בחברה הישראלית.
- מטרת החוק – להסיר את המכשולים הפיסיים והתרבותיים העומדים בדרכם של אנשים עם מוגבלות בגופים ובמקומות ציבוריים ו/או בגופים העוסקים במתן שירות ציבורי (המלונות בישראל נכנסים תחת הגדרה זו).

2. אמצעי האכיפה של החוק

- החוק **מחמיר** מבחינת אמצעי האכיפה שלו. להלן מספר דוגמאות לאמצעי האכיפה:
- החוק כולל בחובו הטלת **אחריות** על מנהל בתאגיד, המפר הוראה מהוראות החוק.
  - החוק כולל בחובו הטלת **אחריות פלילית** על כל המשתמע מכך (כתבי אישום, קנסות).
  - החוק מעוגן אף בחוק רישוי עסקים, כך שעסק שאינו עומד בדרישות החוק והתקנות שיותקנו מכוחו, **לא יוכל לחדש את רישיון העסק שלו**.
  - החוק כולל אפשרות של הגשת תביעה כנגד בית עסק ודרישת פיצוי סטטוטורי (פיצוי ללא הוכחת נזק).

3. תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

מתוקף "חוק שוויון לאנשים עם מוגבלות" הותקנו תקנות, שמתוכן יש 2 קבצי תקנות הרלוונטיים למלוונות הקיימים. לתקנות אלו השפעה תפעולית וכלכלית על המלוונות:

א. תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות – התאמת נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים

התקנות פורסמו ברשומות ב-22.12.11 ותיכנסנה לתוקף ביום 22.6.12. בניין קיים הינו בניין (לרבות חלק ממנו ושטחי החוץ שלו) שהיתר לבנייתו או לשימוש בו כמקום ציבורי ניתן לפני 1.8.09. מבנים שההיתר שלהם ניתן אחרי תאריך זה נופלים בהגדרת מבנים חדשים ומחויבים בהגשה עפ"י חלק ח'1 של חוק התכנון והבנייה.

תקנות המבנים כוללות בעיקר דרישות טכניות, הנדסיות ומבניות ובאות לתת מענה לצרכים הפיזיים של אנשים בעלי מוגבלויות:

- ✓ יחידות מיוחדות - חדרים לנכים (נקבע עפ"י מס' חדרי המלון)
- ✓ מעליות ואמצעים אחרים להתגברות על הפרשי גובה
- ✓ בתי שימוש נגישים
- ✓ דלתות כניסה ודלתות פנים
- ✓ מאחזי יד
- ✓ סימני אזהרה והכוונה
- ✓ מפסקים וכפתורי הפעלה
- ✓ מקומות חנייה לנכים

ב. תקנות הנגישות בשירות

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות – התאמות נגישות לשירות – הדיון בתקנות אלו נמצא בשלבים מתקדמים של דיון בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת (עדיין לא נכנסו לתוקף).

תקנות השירות כוללות התייחסות להתאמת הנהלים, ההליכים והפרקטיקות הנהוגים במתן השירות כך שיתאימו לצרכיהם של אנשים עם מוגבלות, לרבות אספקת אמצעי עזר ושירותי עזר אשר נדרשים לשם מתן השירות:

- ✓ הנגשת דלפקי הקבלה והשירות או חלק מהם לאדם עם מוגבלות בניידות והתקנת מערכת עזר לשמיעה מסוג לולאת השראה לאדם עם מוגבלות בשמיעה.
- ✓ התאמות בריהוט של היחידות המיוחדות במלוונות.
- ✓ ערכות עזר לשמיעה לאורחי המלון עם מוגבלות בשמיעה (נקבע עפ"י מספר חדרי המלון).
- ✓ לוו עפ"י בקשת אדם עם מוגבלות בראייה מהכניסה למלון עד לקבלה/למעלית/ ולכל אחת מהפונקציות במלון.
- ✓ שמירת מקום חנייה לנכים.
- ✓ התאמות בשילוט – הפיכתו לשילוט מישושי וניגודי כולל שילוט הכוונה ומספרי החדרים.
- ✓ התאמות במקומות המתנה ומושבים עבור אנשים עם מוגבלות בניידות.
- ✓ התאמות במכוונות למתן שירות אוטומטי.
- ✓ התאמות בשירותי טלפון הציבורי.
- ✓ התאמות נגישות למידע: עפ"י המוגבלויות השונות יש לספק לפי דרישות האדם עם מוגבלות מידע על השירות: חוברות מידע, עלונים ופרסומים, מכתבים והודעות באחד או יותר מהאמצעים הבאים: בדפוס נגיש, בהקלטה (DVD /CD), בקבצים דיגיטליים (PDF/ Plain Text), באמצעות

הקראה, בכתב ברייל, בפישוט לשוני, באמצעות תרגום לשפת הסימנים ועוד.

- ✓ הנגשת אתר האינטרנט
- ✓ התאמות במערכת ניתוב שיחות טלפון
- ✓ מתן שירות בטלפון / SMS / דואר ודואר אלקטרוני
- ✓ התאמות בשירותי אירועים בפני קהל
- ✓ התאמות בשירותי הסעדה (תפריטים/נגישות במזנונים/מושבנים)
- ✓ הכשרת עובדים ומינוי רכז נגישות וידוע הציבור בביצוע ההתאמות
- ✓ פרסום התאמות הנגישות שבוצעו בשירות

4. תקנות הנגישות – חובת בדיקה וביצוע

- התאמות הדורשות היתר בנייה : חובת בדיקת הנגישות חלה על הבעלים והמפעיל של המקום הציבורי. חובת ביצוע הנגישות חלה על הבעלים בלבד.
- התאמות לגביהן לא נדרש היתר בנייה : התאמות נגישות שאינן דורשות היתר בנייה חלות עפ"י החוק על הבעלים, אלם אם המקום הציבורי מוחזק או מופעל בידי מי שאינו הבעלים – חובת הנגשה תחול על המחזיק או המפעיל של המקום הציבורי, והבעלים חייב לאפשר לו לבצע את ההתאמות כאמור.

5. לוחות זמנים (התאמות נגישות לבניין קיים)

- כניסת התקנות לתוקף : 22.6.12
- התקנות קובעות את פירוט הל"ז לפי העיקרון של כמות הבניינים להנגשה
- מי שחייב להנגיש עד 4 מלונות-
- ✓ בדיקת הבנין (תוך חצי שנה) – לא יאוחר מיום 15.12.12
- ✓ ביצוע כל התאמות הנגישות לא יאוחר מ-1 בנובמבר 2015
- מי שחייב להנגיש 5 מלונות או יותר :
- האחראי להנגשה צריך להכין תוך שנה מיום תחילת התקנות רשימת בניינים שברשותו ותאריך להנגשת כל אחד מהם
- מחוייב בביצוע התאמות נגישות לפי מנות –
- ✓ 40% מבתי המלון – תוך 3 שנים מיום תחילתן של התקנות
- ✓ 100% מבתי המלון – עד 1 בנובמבר 2015

- בכל מקרה, המועד הסופי להשלמת כל ההתאמות הנדרשות, כולל טענה לפטורים או ביצוע חלופות או כל פעולה הנדרשת לסיום ביצוע הליך ההנגשה, הינו : 1/11/2015.

6. פטורים וחלופות:

- פטור טכני הנדסי – במקרים בהם לא ניתן לבצע התאמות מסוימות מסיבות הנדסיות, יש לבצע התאמות חלופיות (רק באישור מורשה נגישות מבנים תשתיות וסביבה מוסמך+ חוות דעת של מתכנן שלד).
- פגיעה מהותית באופיו של בניין לשימור - אם לדעת מהנדס הרשות : התאמת הנגישות שונה באופן מהותי מעבודות המותרות לביצוע או שפוגעת באופן מהותי באופיו של בניין לשימור. (נדרשת קביעה בכתב של מהנדס הרשות). גם במקרים אלו יש לבצע התאמות חלופיות.
- נטל כלכלי כבד מידי – עדיין לא תוקנו תקנות המגדירות נטל כלכלי כבד מידי לצורך מתן פטור מהתאמות מסוימות. ההתאחדות פנתה בנושא לנציבות השוויון, לוועדת העבודה והרווחה ולשר המשפטים.
- פטור מהתאמות נגישות מסוימות למלונות קטנים וישנים – מלון המכיל עד 75 חדרים ושבעת הוצאת היתר הבנייה להקמתו, לא חייב היה ביחידות מיוחדות

לפי פרט 8.02 לתקנות התכנון והבניה יהיה זכאי לפטור מיחידות מיוחדות , ממעליות מותאמות ומבתי שימוש נגישים בתנאי :א. קיים הפרש גובה בין מפלס דרך ציבורית או מקום חניה של הבניין למפלס הכניסה או בין מפלס הכניסה לחלל שבו ניתן וראוי להקים יחידה מיוחדת ב. לשם התגברות על הפרש הגובה יש להתקין מתקן הרמה/ מעלית (לא ניתן להתגבר על הפרש הגובה ע"י רכיב קבוע או כבש). הפטור אינו חל לגבי כל שאר ההתאמות הנדרשות. כמו כן הפטור לא יחול על חלקים במלון שבהם ניתנים שירותים ציבוריים לציבור כולו ולא רק למתאכסן במלון.

7. כללי:

במהלך העבודה על התקנות, ניהלה ההתאחדות בשיתוף משרד התיירות דיונים רבים עם נציבות השוויון שבמשרד המשפטים. כמו כן, השתתפנו בדיונים בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת שדנה בתקנות לפני אישורן. במהלך הדיונים (גם בנציבות השוויון וגם בכנסת) נעשה מאמץ ניכר להבהיר את עמדתה של ההתאחדות בנושא, תוך שימת דגש על ייחודיותם של המלונות כמקומות ציבוריים בעלי מגוון רחב של שירותים הניתנים בהם, דבר ההופך את הנגשתם למשימה מורכבת, סבוכה ויקרה. למרות שניתן להצביע על הישגים רבים שהושגו בדיונים מול נציבות השוויון ובוועדת העבודה בכנסת, חלק מדרישותינו נדחו בשל לחצים כבדים שהופעלו ע"י ארגוני הנכים השונים.

8. סיכום והמלצות

- המשמעויות הכלכליות, הלוגיסטיות והארגוניות של התקנות לגבי המלונות הינן גבוהות בכל קנה מידה.
- כפי שכבר צויין – יש לבצע את בדיקת ההתאמות לא יאוחר מיום 15.12.12 ולהשלים את כל הביצוע עד 1.11.15. לפיכך, אנו ממליצים למלונות לערוך כבר עכשיו את הבדיקות הנדרשות לגבי עמידתם בדרישות התקנות (מבנים ושירות) לתקצב ולהיערך בהתאם.
- בשל מורכבות ההתאמות במלונות וגם משום שלצורך רישיון עסק נדרש אישור של מורשה נגישות מוסמך – רצוי להתייעץ רק עם מורשה מוסמך. ניתן למצוא רשימה של מורשי נגישות למבנים, תשתיות וסביבה (מורשי מתו"ס) באתר של משרד התמ"ת:
<http://www.moit.gov.il/NR/exeres/340DEBF2-6F81-4B44-86A6-2609CB2561F0.htm>
- לשאלות/הבהרות- אנא פנו לח"מ

לוט : 1. ק"ת 7062 מיום 22.12.11: תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), התשע"ב - 2011
2. מצגת שהוצגה ביום העיון שערכנו בנושא ע"י עו"ד יהודה מירון מנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות